

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnených **1/ maloletej P. Š.Š.** a **2/ maloletej S. Š.Š.**, bývajúcich u matky, zastúpených matkou Ing. D. Š., bývajúcou v B., proti povinnému **Ing. P. Š.**, bývajúcemu v B., **o vymoženie výživného**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II, pod sp.zn. 53 Er 2389/2011, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2012, sp.zn. 21 CoE 548/2012, uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 22. marca 2013, č.k. 5 Er 2389/2011-142 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2013 sp.zn. 21 CoE 160/2013 takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2012, sp.zn. 21 CoE 548/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 22. marca 2013, č.k. 5 Er 2389/2011-142 **z a s t a v u j e**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2013 sp.zn. 21 CoE 160/2013 **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 19. marca 2012, sp.zn. 5 Er 2389/2011-21 návrh povinného na povolenie odkladu exekučného konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 53 Er 2389/2011 a u súdneho exekútora JUDr. Miroslava Šupu pod sp.zn. Ex 3267/2011 zamietol. Dospel k záveru, že exekúcia je opodstatnená, uskutočnená na základe spôsobilého exekučného titulu, a preto návrh na povolenie odkladu exekúcie ako irelevantný zamietol.

5 ECdo 2/2015

5 ECdo 3/2015

5 ECdo 4/2015

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. novembra 2012, sp.zn. 21 CoE 548/2012 odvolanie povinného odmietol s poukazom na ustanovenie § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Obsahom spisu mal preukázané, že povinnému bolo uznesenie súdu prvého stupňa doručené do vlastných rúk 13. apríla 2012 a posledným dňom pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania (§ 204 ods. 1 veta prvá O.s.p.) bol 30. apríl 2012 (keďže 15. deň pripadol na sobotu 28. apríla 2012). Odvolanie z 2. mája 2012 bolo podané osobne na súde prvého stupňa, teda oneskorene. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol povinný **prvým dovolaním**, ktoré odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. Odvolaciemu súdu vytýkal nedostatok odôvodnenia rozhodnutia, prieťahy v konaní, nezákonnosť matky samostatne zastupovať maloleté deti v konaní, nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť skutkových zistení, neobznámenie s návrhom na začatie exekúcie a všetkými podaniami, nedostatok náležitostí návrhu na vykonanie exekúcie a s tým súvisiaci nesprávny postup exekútora, neodôvodnenosť exekúcie a nesprávnosť právneho posúdenia veci. V závere dovolania namietal aj nesprávnosť odmietnutia odvolania odvolacím súdom z dôvodu, že odvolanie podal elektronicky 30. apríla 2014, teda včas. Navrhol, aby dovolací súd nariadil prvostupňovému súdu, aby mu zaslal všetky listiny spisu a určil lehotu na vyjadrenie k nim, ďalej aby dovolací súd dal bezodkladne na vedomie exekútorskému úradu, že bolo podané vo veci dovolanie a exekútor má postupovať podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku a aby dovolací súd nariadil súdu prvého stupňa rekonštrukciu spisu. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov konania.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 22. marca 2013, sp.zn. 5 Er 2389/2011-142 námietky povinného zo 16. apríla 2012 proti exekúcii zamietol, námietky povinného z 5. apríla 2012 proti trovám exekúcie zamietol a námietky povinného z 5. apríla 2012 proti trovám právneho zastúpenia v exekučnom konaní zamietol.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 27. augusta 2013 sp.zn. 21 CoE 160/2013 odvolanie povinného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 22. marca 2013, sp.zn. 5 Er 2389/2011-142 odmietol. S poukazom na ustanovenie § 202 ods. 2 O.s.p. dospel

5 ECdo 2/2015

5 ECdo 3/2015

5 ECdo 4/2015

k záveru, že odvolanie povinného nie je prípustné. Konštatoval, že podľa ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky, vrátane Ústavného súdu Slovenskej republiky, odvolací súd v takom prípade rozhoduje bez toho, aby skúmal vecnú stránku napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa a jemu predchádzajúce konanie. Na základe uvedeného odvolanie povinného v zmysle § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

Proti uzneseniu okresného súdu Bratislava II uznesením z 22. marca 2013, sp.zn. 5 Er 2389/2011-142 podal povinný **v poradí druhé dovolanie**. Navrhol, aby dovolací súd dal na vedomie exekútorskému úradu, že bolo podané vo veci dovolanie a návrh na odklad exekúcie, že exekútor má postupovať podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku a aby sa dovolací súd obrátil na ústavný súd s tým, aby vyjadril nesúlady alebo súlady ustanovenia § 4 čl. 2 vyhlášky č. 288 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky s ústavou a dohovorom o ľudských právach.

Aj proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2013 sp.zn. 21 CoE 160/2013 podal povinný **v poradí tretie dovolanie**. Odvolaciemu súdu vytýkal nedostatok odôvodnenia rozhodnutia, prieťahy v konaní, nezákonnosť matky samostatne zastupovať maloleté deti v konaní, nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, nesprávnosť skutkových zistení, neoboznámenie s návrhom na začatie exekúcie a všetkými podaniami, nedostatok náležitostí návrhu na vykonanie exekúcie a s tým súvisiaci nesprávny postup exekútora, neodôvodnenosť exekúcie a nesprávnosť právneho posúdenia veci. Žiadal, aby sa dovolací súd obrátil na ústavný súd vo veci súladu Exekučného poriadku s ústavou a nesúlady ustanovenia § 4 čl. 2 vyhlášky č. 288 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky s ústavou a dohovorom o ľudských právach, aby sa dovolací súd vyjadril k všetkým dôvodom dovolania a aby zabezpečil kompletný obsah spisu okresného súdu, aby sa k nemu mohol vyjadriť. Zároveň navrhol, aby dovolací súd dal na vedomie exekútorskému úradu, že bolo podané vo veci dovolanie a návrh na odklad exekúcie, že exekútor má postupovať podľa § 56 ods. 5 Exekučného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 236 a nasl. O.s.p.).

K dovolaniu povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2012, sp.zn. 21 CoE 548/2012:

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie, teda uznesenie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z uvedených uznesení. Preto nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád

uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodiť nemožno.

So zreteľom na povinným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal jeho námietkou, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Teda, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Predmetnému dôvodu dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov (napr. II ÚS 102/04, 5 Cdo 102/01, 5 Cdo 93/2000). O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. podľa názoru povinného spočívala v tom, že odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do pätnástich dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na podanie odvolania treba považovať deň doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

Podľa § 57 ods. 2 druhá veta ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 57 ods. 3 O.s.p. lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Podľa § 47 ods. 1 O.s.p. do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých to ustanovuje zákon a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 42 ods. 1 O.s.p. podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba.

Z obsahu spisu vyplýva, že otcovi maloletých detí bolo uznesenie súdu prvého stupňa doručené do vlastných rúk 13. apríla 2012 (č.l. 23 spisu). Posledným dňom zákonnej pätnásťdňovej lehoty na podanie odvolania bol 30. apríl 2012 (pondelok) z dôvodu, že 15. deň zákonnej lehoty pripadol na 28. apríl 2012 (sobotu). Odvolací súd odmietol povinného z 2. mája 2012 podané osobne na súde prvého stupňa ako oneskorene.

Dovolací súd zistil, že v spise medzi č.l. 44 a č.l. 45 je zažurnalizované podanie - výtlačok mailu v rozsahu piatich strán, odosielateľom ktorého je P.S., príjemcom podatelnaOSBA2@justice.sk, predmetom „odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí povolenia

5 ECdo 2/2015**5 ECdo 3/2015****5 ECdo 4/2015**

odkladu exekúcie, sp.zn. 53 Er 2389/2011-31, IČS 221228113 zo dňa 19. marca 2012“a prílohou „odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí povolenia odkladu exekúcie, sp.zn. 53 Er 2389/2011-31, IČS 221228113 zo dňa 19. marca 2012“. Z prvej strany podania sa dá spoľahlivo zistiť, že bolo odosielané 30. apríla 2012 (pondelok) o 23:05 hod. Povinný teda podal odvolanie elektronicky v posledný deň odvolacej lehoty podľa § 204 ods. 1 O.s.p., ktoré do troch dní doplnil originálom osobne na súde prvého stupňa 2. mája 2012. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné povinným urobené elektronické podanie v zmysle § 42 ods. 1 O.s.p. považovať za riadne odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Odvolací súd odňal povinnému možnosť konať pred súdom, keď podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. toto odvolanie ako oneskorené odmietol, čím je daná prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na tento dôvod, ktorý viedol k potrebe zrušiť uznesenie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní, resp. vecným prieskumom rozhodnutia.

K dovolaniu povinného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 22. marca 2013, sp.zn. 5 Er 2389/2011-142:

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal predovšetkým podmienky, za ktorých môže konať v zmysle § 103 O.s.p. a dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a preto treba dovolacie konanie zastaviť.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V zmysle § 10a ods. 1 a 2 O.s.p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky a o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že dovolaním možno napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, teda len rozhodnutia, ktoré sú výsledkom preskúmvacej

činnosti odvolacieho súdu, ktorým môže byť krajský súd alebo Najvyšší súd Slovenskej republiky. V predmetnej veci však o takéto rozhodnutie nejde, keď dovolanie nesmeruje proti takémuto rozhodnutiu, ale proti uzneseniu okresného súdu, ktorým námietky povinného zo 16. apríla 2012 proti exekúcii zamietol, námietky povinného z 5. apríla 2012 proti trovám exekúcie zamietol a námietky povinného z 5. apríla 2012 proti trovám právneho zastúpenia v exekučnom konaní zamietol.

So zreteľom na uvedené treba vyvodiť, že na prejednanie druhého dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky chýba funkčná príslušnosť. Keďže chýbajúca funkčná príslušnosť predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, dovolacie konanie bolo treba zastaviť podľa § 104 ods. 1 v spojení s ustanovením § 243c O.s.p.

K dovolaniu povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. augusta 2013 sp.zn. 21 CoE 160/2013:

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie, teda uznesenie, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z uvedených uznesení. Preto nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

So zreteľom na povinným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zaoberal jeho námietkou, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Teda, že jej postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Predmetnému dôvodu dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov (napr.

II ÚS 102/04, 5 Cdo 102/01, 5 Cdo 93/2000). O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť podľa názoru dovolateľa tým, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o splnení podmienok na zamietnutie námietok povinného zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval, že odvolanie povinného z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, v zmysle ustanovenia § 218 ods. 2 písm. c/ O.s.p. odmieta, a preto v zmysle judikatúry najvyššieho

súdu a ústavného súdu rozhodol bez toho, aby preskúmal vecnú stránku rozhodnutia súdu prvého stupňa a jemu predchádzajúce konania. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv povinného.

Povinný existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. videl aj v zbytočných priet'ahoch v konaní.

V zmysle § 6 O.s.p. súd postupuje v konaní v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Tomu korešpondujúce procesné právo účastníka môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú priet'ahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo účastníka obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať účastníkom výkon ich procesných práv, nápravu možno dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany. Pri úvahe, či prostriedkom ochrany účastníka v tomto prípade môže byť aj dovolanie, treba vziať na zreteľ, že zrušenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa dovolacím súdom nesmie byť nikdy samoučelné a musí byť vždy spojené s možnosťou nápravy pochybenia, ktoré bolo dôvodom zrušenia. Pokiaľ by sa priet'ahy v konaní

považovali za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zrušením napadnutého rozhodnutia by sa nemohla dosiahnuť ochrana (náprava) procesných práv účastníka dotknutých priet'ahmi.

Z vyššie uvedených dôvodov priet'ahy v súdnom konaní nie sú judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry. Dodáva, že účel procesného práva účastníka, aby občianske súdne konanie prebiehalo rýchlo a účinne (§ 6 O.s.p.) treba vždy vykladať aj v súlade s ústavným princípom právnej istoty, ktorý zahrňuje požiadavku, aby súd rozhodol vždy (až) so znalosťou všetkých významných skutkových a právnych okolností prejednávanej veci. Zo samotnej skutočnosti, že dĺžka konania nezodpovedá predstave účastníka konania, nemožno bez ďalšieho vyvodit' existenciu procesnej vady konania, ktorá by mala za následok odňatie možnosti pred súdom konať, keď aj z doterajšej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že konanie bez zbytočných priet'ahov nemožno presne časovo ohraničiť (III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95).

Dovolateľ pri vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namietal aj skutočnosť, že matka maloletých detí nebola oprávnená zastupovať maloleté deti.

Podľa § 38 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.

Podľa § 22 O.s.p. fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená zákonným zástupcom. To neplatí, ak tento zákon ustanovuje inak.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a/ sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,

b/ zastupovanie maloletého dieťaťa,

c/ správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 3 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Z vyššie citovaných ustanovení teda vyplýva, že rodičovské práva a povinnosti, a teda aj právo zastupovať svoje maloleté dieťa, majú obaja rodičia. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva, a teda aj zastupuje maloleté dieťa, *len* jeden z rodičov v prípadoch predpokladaných § 28 ods. 3 Zákona o rodine. Od zásahov do rodičovských práv a povinností jedného z rodičov podľa § 38 Zákona o rodine, spočívajúcich v ich pozastavení, obmedzení alebo pozbavení, treba dôsledne odlišovať úpravu rodičovských práv a povinností podľa § 24, § 25, § 36 ods. 1 Zákona o rodine spočívajúcu najmä vo zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Rodičovské práva a povinnosti podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, teda aj právo a povinnosť zastupovať svoje maloleté dieťa, zostávajú obidvom rodičom zachované aj po rozhodnutí súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonnou povinnosťou, ktorá v sebe zahŕňa právo dieťaťa na výživu a s tým korešpondujúcu povinnosť obidvoch rodičov dieťa vyživovať. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa; nie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Ak si vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, určenú právoplatným rozhodnutím súdu alebo súdom schválenou dohodou, povinný rodič neplní, dieťa má právo domáhať sa splnenia tejto povinnosti jej núteným výkonom. Pri vymáhaní pohľadávok výživného je teda oprávneným dieťa, v prospech ktorého

je výživné priznané, a povinným je rodič, ktorému bola uložená povinnosť platiť výživné. Pri zastupovaní maloletého dieťaťa v exekučnom konaní na vymoženie výživného od povinného rodiča sa pripúšťa, aby pri podaní návrhu na exekúciu dieťa zastupoval druhý rodič (R 21/1981). Matka detí teda podala návrh na vykonanie exekúcie v zastúpení svojich maloletých detí proti povinnému, otcovi detí, ktorý bol podľa tvrdenia v návrhu v omeškaní s platením výživného.

Obsahom dovolania povinného je aj námietka, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a) až c) O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods.2, veda druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nesprávne vyhodnotí, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nezakladá to však tzv. zmätočnosť konania, teda ani vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Treba zdôrazniť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). K uvedenej námietke povinného treba dodať, že súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov (§ 132 O.s.p.); jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 42/1993).

Povinný taktiež namieta, že súdy nižšieho stupňa nesprávne, resp. nedostatočne zistili skutkový stav veci. K tomu je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie

je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovnou uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Povinný odvolaciemu súdu vytýka, že jeho uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. K nesprávnomu právnomu posúdeniu dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa ale nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. I keď je právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania povinného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky tretie dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

5 ECdo 2/2015

5 ECdo 3/2015

5 ECdo 4/2015

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júna 2015

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová